

"Ene" ile "ruh" arasında fark var mıdır; izah eder misiniz?

Ruh, insan binasının temelidir; **ene** ise bu binadan bir oda bir salondur.

Ruh, insan ağacının köküdür; **ene** ise bu ağacın dallarından bir daldır.

Ruh, insan mahiyetinin bir formudur, **ene** yani **benlik** ise bu forma bağlı özelliğidir.

Ruh, insanın bütün hasselerini çalıştıran ve işlerlik kazandıran temel ve esastır. Diğer bütün hasseler bu temel üzerinde çalışırlar. **Ene** Allah'ın isim ve sıfatlarını anlamak için ruh temelinde insana takılan bir cüz, bir hassedir.

Ruh, insan mahiyetinin özü ve esası olmasından dolayı, her sıfat ve vasıf onun temelinde ve onun ekseninde teşekkül eder ve varlık sebebini ruha borçludur. Bu manaya işaret etmek için hakiki sıfatlar ruha nispet ediliyor.

Mesela, *kalp ruh ile kaim bir duygudur*. Yani ruh cevherinin üstünde duran bir latifedir. Böyle olunca kalbe ait sıfatlar dolayısı ile ruha bakar, kalbe nispet edilmesi mecazi ve izafidir.

Nasıl bir askere devlet kuvvetine işaret etmek için ordu gibi kuvvetli denilir, zira arkasında ordu vardır. Aynı şekilde kalpte şu var, bu var demektedir zımni olarak ruha atıf vardır. Zira kalbin gücü ve enerjisi ruhtan geliyor. İzafi ve hakiki sıfatlar tabirine bu cihetle bakabiliriz. Ene de aynı şekilde ruha nispet edilen ve onun bir işlevi olan vasfıdır, diyebiliriz, ama asla "*ruh eşittir ene*" diyemeyiz.